

EBEVEYN KONTROLÜ

- Çocuklar sosyal yaşamın yapısını ve kurallarını öğrenmek için davranışlarının yeterli düzeyde düzenlenmesine ihtiyaç duyarlar.
- Ebeveynlerin kontrol davranışları, bu sosyalizasyon sürecinin bir parçasıdır.

DAVRANIŞSAL KONTROL

- Ebeveynin çocuğuna rehberlik yapması, onu izlemesi ve yaŐına uygun kurallar koymasídır.
- Çocuğun tavırları, çalıŐma etkinlikleri, arkadaşlarına katılımı gibi davranıŐlarını yapılandırmak ve düzenlemek..

- **izleme**, davranışsal kontrolün ana ögelerinden biridir.
- Ebeveynlerin çocuklarının nerede oldukları, neler yaptıkları ve arkadaşlıkları ile ilgili bilgi sahibi olmaları, onları denetlemeleri anlamında kullanılmaktadır.

- Davranışsal kontrol, çocuğun kendini-düzenleme becerisini arttırarak dışsallaştırılmış davranış problemlerinin ortaya çıkmasını azaltır.
- Bu noktada önemli olan, davranışsal kontrolün düzeyi/miktarıdır.
- Ancak yüksek düzeydeki davranışsal kontrol (kısıtlayıcı kontrol), çocuğun duyguları üzerinde aşırı kontrol kurmaya ve mahremiyetinin ihlaline yol açabilir.

PSİKOLOJİK KONTROL

- Manipülatif teknikler içeren ve çocuğun duyguları gibi iç dünyasına ait deneyimleri kontrol etmeyi hedefleyen yöntemlerdir.
- Psikolojik kontrolü kullanan ebeveynler, çocuklarına koşullu sevgi gösterirler, çocuklar uygunsuz davrandıklarında onları utandırabilir veya suçluluk hissetmelerine yol açabilirler.

Psikolojik kontrol; manipülatif ve kısıtlayıcı psikolojik kontrol olmak üzere iki şekilde görülür:

- a) Ebeveynlerinin isteklerine uymaya zorlamak amacıyla çocukta suçluluk duygusu yaratmayı, utandırmayı,
- b) Ebeveynlerin, çocuğun koyulan kurallara uyduğunda ona sevgi göstermelerini, uymadığında ise sevgiyi geri çekmelerini,
- c) Ebeveynlerin, isteklerine uymalarını sağlamak için çocuklarına kaygı aşılmasını,
- d) Ebeveynlerin çocuğun düşünce ve duygularını doğal bir şekilde ifade etmesini kısıtlanmasını/engellenmesini içerir.

Bu iki türün dışında;

- aşırı koruma,
- çocuktan gelişim düzeyinin üzerinde olgun davranışlar bekleme,
- sözel ifadeleri sınırlandırma (sürekli sözünü kesme gibi)
- çocuktan yüksek beklentiler, standartlar,
- tutarsız duygusal tepkiler vb. de psikolojik kontrolün işaretleri arasında yer alır.

Psikolojik kontrol,

- çocuđu itaate zorlar,
- çocuğun ihtiyaçlarına duyarlı değildir,
- Özerklik geliřimini (ayrılma, bireyselleřme) engeller,
- sağlıklı bir benlik algısının gelişimini engeller,
- içselleştirilmiş bozuklukların (depresyon, anksiyete, düşük öz-saygı) artmasıyla ilişkilidir.